O‘zMU XABARLARI
ВЕСТНИК НУУз
ACTA NUUz

MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN CHIQA BOSHLAGAN

2023
1/7/1

Ijtimoiy-gumanitar fanlar turkumi

Bosh muharrir:

I.U.MADJIDOV – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o‘rinbosari:

Y.S.ERGASHOV – f-m.f.d., professor.

Tahrir hay’ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.
Ashirov A.A. – t.f.d., prof.
Balliyeva R. – t.f.d., prof.
Malikov A.M. – t.f.d., prof.
Yusupova D.Y. – t.f.d., prof.
Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.
Mo‘minov A.G. – s.f.d., prof.
Nishonova O.J. – f.f.d., prof.
Abdullayeva N.B. – f.f.d., prof.
Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof.
Tuychiyev B.T. – f.f.d., prof.
Utamuradov A. – f.f.n., prof.
Muxammedova D.G. – psix.f.d., prof.
Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.
Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.
Shirinova R.X. – fil.f.d., prof.
Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.
Sa’dullayeva N.A. – fil.f.d., dots.
Kurbonova G.S. – fil.f.d., dots.
Djafarova D.I. – fil.f.d., dots.
Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.
Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., PhD.

Mas’ul kotib: **Z.A.PARDAYEV**

TOSHKENT – 2023

MUNDARIJA

Tarix

Adilov F. Sovetlar davrida O‘zbekiston va Ozarboyjon respublikalari o‘rtasidagi o‘zaro munosabatlarning ilmiy tadqiqotlarda yoritilishi 4
Amonova F. Turkiston jadidlarining iqtisodiy qarashlari 6
Isakova M. O‘zbekistonda gilamchilik soxasi rivojida xotin-qizlarning o‘rni 9
Mirzoyev Sh. 1950-1955 yillar O‘zbekiston suv xo‘jaligi organlari faoliyati (Buxoro oblasti misolida) 12
Nasriddinova N. Surxon vohasida baxshichilik san’atining shakllanishi va o‘ziga xos xususiyatlari 16
Odilov B. O‘zbek xalqining an’anaviy dehqonchilik xo‘jaligining o‘rganilish masalasi (XIX asr oxiri –XX asr boshlari) 19
Radjabov O. Mustaqillik yillarida Turkmanistonda temir yo‘llarning holati 22
Saidboboyeva G. Sovet hokimiyatining dastlabki yillarida elektrlashtirish va goerlo rejasi 25

Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik

Абдулхаев А. Философско – теоретические основы формирования готовности служения отечеству и патриотизма 28
Abduraxmanova D. Qo‘shiqlarni kommunikativ asoslar bo‘yicha tasniflash 31
Abdiraxmanov A. Matematik masalalar yechish va teoremalarni isbotlashda analitik metodni o‘rni 34
Avilova X. Asliyatdagi matnlar asosida o‘qish ko‘nikmasini takomillashtirishning qiyinchilik va imkoniyatlari 37
Azimov M. Uzluksiz ma’naviy tarbiya konsepsiyasini maktabgacha ta’lim tashkilotlarida amaliyotga joriy etishda “Tarbiyachi imidji”ni yaratish 41
Azimova S. Oliy ta’lim muassasalari talabalarining ma’naviy-axloqiy sifatini rivojlantirish mexanizimlari va pedagogik modeli 44
Alimardanova R. Mamlakatimizda oila masalalariga respublikamizning psixolog olimlari tomonidan olib borilgan izlanishlar 47
Allayev Z. Critical reading strategies 50
Atabayeva M. O‘zbekiston tabiiy geografiyasi kursida “Ichki suvlari va suv boyliklari” mavzusini interfaol o‘rganishda klaster usulidan foydalanishning ahamiyati 53
Атаева Р. Педагогическое общение как одна из эффективных форм взаимодействия педагога с курсантами 56
Atavullayev M. O‘zbekistonda konstitutsiyaviy islohotlar: falsafiy-huquqiy tahlil 59
Ahrorova S. Ahmad Yassaviy hikmatlarining diniy va falsafiy talqini 61
Babayeva M. Bo‘lajak muhandislarda kasbiy kompetentlikni shakllantirishda amaliy masalalarning o‘rni 63
Bektayeva X. Dorivor o‘simliklar bilan bog‘liq fanlarni o‘qitish asosida kasbiy kompetentsiyani ilmiy-metodik ta’minlashni shakllantirish 65
Bekchanov X. Talabalarda hayotiy muammolarni hal etishda koping strategiyalardan foydalanishning ahamiyati 68
Bozorbayev I. Pedagog kadrlarni malakasini oshirishda masofaviy ta’limning ahamiyati 71
Djurayev D. Talabalarning tarmoq texnologiyalariga oid kompetentligini virtual ta’lim texnologiyalari yordamida rivojlantirishda tayaniladigan tamoyillar 73
Dilmuradov Sh. Yuqori malakali bokschilarning texnik-taktik tayyorgarlik usullarini takomillashtirish 77
Doniyorova Sh. Oliy ta’lim talabalarining xalqarolashuvida pedagogik shart-sharoitlarni takomillashtirish 79
Jabborova D. Effective principles and approaches to the development of students' professional communicative competence 82
Jumaqulov A. Erkin kurashchilarning qisqa muddatli shiddat bilan bajariladigan ish qobiliyatiga katta yuklamali ishlarni bajarish ko‘rsatkichlarini ta’siri 85
Закирова Ф., Каримова В., Адашбаев Ш. Цифровые компетенции педагогических и руководящих кадров ВУЗов: ключ к успешному развитию высшего образования 89
Izbosarova Z. Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining kommunikativ ko‘nikmalarining psixologik va pedagogik asoslari 92
Inagamova U. The use of internet technologies in modern education 95
Kosimova F., Xasanboyeva N. Language teaching methodologies in primary schools 98
Кузиев Н. Социально-философский анализ становления и направлений великого шелкового пути и социальная значимость современных концепций возрождения шелкового пути 101
Qozaqova M. Muhandislik yo‘nalishi talabalariga “Muhandislik va kompyuter grafikasi” fanini o‘qitishda loyihalash kompetensiyalarini rivojlartirishdagi vazifalar 104
Quvvatova Z. O‘z-o‘zini boshqarish qobiliyati va temperament o‘rtasidagi bog‘liqlik 108
Majidov S. Ijtimoiy konfliktlar va ularning ijtimoiy-falsafiy talqini 111
Maxmudov A. 13-14 yoshli futbolchilarning umumiy jismoniy tayyorgarligini aniqlash natijalarini tahlil qilish 114
Mahmudova N. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining mantiqiy tafakkurini o‘stirishda o‘qish savodxonligining ahamiyati 117
Miraxmedov F. Tennisga o‘rgatishda psixologik tayyorgarlikning ahamiyati 120
Muradkasimova K. Pedagoglar kasbiy kompetensiyasining konseptual asosi: baholash kompetensiyasi 122
Muxammedov M. Inson kapitalini tadqiq etish metodologiyasi va ijtimoiy-falsafiy tendensiyalar 125
Nazarqulova G. Talabalarning mustaqil ishlarini faollashtiruvchi omillar 128
Nazarov R. Texnik oliy ta’lim yo‘nalishlarida talabalarning kommunikativ kompetentligini rivojlantirish texnologiyasi (ingliz tili fani misolida) 131
Nurmaxmatov L. Oliy ta’lim muassasalarida masofaviy ta’limni tashkil etish omilllari 134
Nurumbekova Y. Kouching texnikasi yordamida maqsadga erishish yo‘llari 137
Ochilov X. “Davlat – inson uchun” tamoyilini amalga oshirishda davlat fuqarolik xizmatchisining burch va masuliyati 140
Payanova F. Kompetensiyaviy yondashuv asosida talabalarning mustaqil ijodiy faoliyatini yangi pedagogik texnologiyalarni qo‘llab rivojlantirish 143
Позилова Ш. Научно-методический анализ развития профессиональной креативности преподавателей профессионального образования 146
Primov M. «Yashil» iqtisodiyotni qo‘llab-quvvatlash va uni rivojlantirishdagi ijtimoiy va falsafiy jihatlari 150
Пўлатов Л. Особенности подготовки гребцов на Байдарках и Каноэ на этапе спортивного совершенствования 154
Rajabov M. Maktab o‘quvchilaring fizikadan grafik tayyorgarligini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari 157
Rajabova M. “Tolerantlik” kategoriyasining ijtimoiy-siyosiy tahlili 160
Rasulova Z. “Oila – mahalla – ta’lim muassasasi” hamkorligi mexanizmining mohiyati va ahamiyati 163
Raupova M. Pedagogik moderatsiya – huquqiy bilim, qadriyat va huquqiy normalarni o‘zlashtirish vositasi sifatida 166

Rakhimova Kh. The level of study of the feeling of material lack in a person by foreign psychologists 170
Raxmonov I. Bo‘lajak o‘qituvchilarda hayot faoliyati xavfsizligi ko‘nikmalarini rivojlantirishning yangi bosqichi 173
Raxmonov I. O‘quvchilarda fizikaning “Mexanika” bo‘limiga doir laboratoriya ishini bajarishda tadqiqotchilik qobiliyatini rivojlantirish 176
Rskhulova D., Rixsiyeva E. Teaching english through reading short stories 180
Rustamov M. Tibbiyot institutlarida fanlarini o‘qitishda simulyatorlar va virtual haqiqat texnologiyalari bilan ishlashni joriy qilishning amaliy ahamiyati 183
Saloxitdinova N. Aniq va tabiiy fanlar integratsiyasining rivojlanish istiqbollari 186
Sattorov S. Maktab o‘quv jarayoni doirasida o‘quvchilarning ongli intizomini shakllantirish 189
Sobirov A. Реализация STEAM – образования путем внедрения инновационных форм и методов обучения в педагогических ВУЗах 192
Sulaymonov M. Alisher Navoiyning «Mahbub ul-qulub» (Qalblar sevgilisi) asarida umumpsixologik muammolar 195
Султанов Б. Фитнес как новый этап развития инновационных процессов в сфере оздоровительной физической культуры 198
Tadjibaeva Sh. Yakkakurash sport turlarida agressiya muammosining psixodiagnostik tahlili 201
Turg‘unova G. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida darsga ijobiy munosabatlar shakllantirish va rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari 205
Uzokova G., Xo‘jamberdiyeva J. Fizik masalalarni yechishda modellashtirishdan foydalanish 208
Ulug‘ov N. Nutq madaniyati va notiqlik san’ati, uning siyosiy jarayonlarda tutgan o‘rni 211
Умарова Ф. Мотивация как фактор повышения активности субъектов обучения при лоо 215
Uralova Sh., Tashpulatova N. Didaktik o‘yin texnologiyalaridan dars mashg‘ulotlarida foydalanish 219
Xoliqov S., Xujamov B., Raximov N. Ptolomey teoremasi va uning turli isbotlarini o‘qitish 222
Xolmurodova Z., Ma’murov T. Interpolyatsiya masalasini kompyuterli modellashtirishda zamonaviy dasturlardan foydalanish 225
Hamroyev S. Mamlakat intellektual salohiyatini rivojlantirish davlat suverenitetini mustahkamlash omili 229
Xusanova N. Ijtimoiy safarbarlik – insoniyatga qaratilgan tahdidlarning oldini olish asosi 232
Shakirova S. Innovative tactics for teaching a second language in contemporary educational settings 235
Shamsiddinov B. Yoshlarni individual-tipologik xususiyatlarida himoya mexanizmlari namoyon bo‘lishining ijtimoiy-psixologik jihatlari 238
Shamuratova D., Mutalova S. The implementation of clil in history lessons at higher education 241
Shermanov E. Globallashuv sharoitida daxldorlik tarbiyasining ijtimoiy-pedagogik xususiyatlari 245
Sharapova M., Atavullayev M. Ekstremizm va xalqaro terrorizm ko‘rinishlari to‘g‘risida ayrim mulohazalar 249
Shermanov E. Daxldorlik fazilatining o‘rta maxsus professional ta’lim muassasalari o‘quvchilari ma’naviyatida tutgan o‘rni 252
Ergasheva F. Raqamli ta’lim muhitida bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining kasbiy kompetentligini shakllantirish muammolari 255
Yakubjanova M. Inklyuziv ta’limning mazmun-mohiyati va samaradorligi 258
Begmatova D. STEAM yondashuv asosida darslarni tashkil etish metodikasi 261

Filologiya

Abdullayeva F. In Xigyonning “Duet” hikoyasida ikki ayol obrazi 264
Abduraxmonova D. “Boburnoma”ning nemischa tarjimalarida ayol siymosini qayta yaratish usullari xususida (H. Dalov va V. Stammler tarjimalari misolida) 268
Abdurahmonova N. Maishiy xizmat jihozlarining qo‘llash bo‘yicha yo‘riqnomasi va interpretasiya jarayonlari 271
Адилова Ф. Особенности англоязычного сказочного дискурса 273
Azizova G. Muloqot turlari nazariyasida nutqni shakllantirish usullari 276
Ahmadjonova O., Aliyeva O. She’riyatda peyzaj tasvirining o‘rni 279
Berdiyeva N. “A clockwork orange” va Nadsat lug‘ati tahlili 282
Бердиева Ш. Авторские особенности перевода произведения А.Навойи “Xamsa” 285
Valiyeva M. Xitoy adabiyotida “Qizil ko‘shkdagi tush” romanining o‘rni va o‘rganilish tarixi 288
Darvishova G. Sharlotta Bronte asarlarida ayolning oiladagi va jamiyatdagi o‘rni masalasi 291
Djabbarova Sh. Matbuotda etnografik realiyalarning ifodalanishi 294
Zaripov R. O‘zbekistonda mustaqillik arafasida til siyosati va amaliyoti 297
Islamova Z., Bakhridinova N. Lexical means of redundancy 300
Ismailova L. Turizmga oid matnlarning stilistik ifoda vositalari doir 303
Israilova S. Tarixiy manbalarda ranglar talqini 306
Karimova M. Badiiy matnda alluziv birliklarni keltirish tamoyillari va turlarini belgilashga oid qarashlar 309
Komiljonova K. Erkin Vohidov lirikasida radiflarning qo‘llanilishi 312
Qurbonova D. Effective use of ellipsis in english and uzbek advertising 315
Mo‘minova M. “Suv” komponentli barqaror birikmalarning lingvokulturologik xususiyatlari 318
Narzullayeva D. “Qur’oni Karim”da ruhiy holatni belgilovchi nutqiy konfiguratsiyalar 321
Nasriyeva D. Isajon Sulton badiiy diskursida arxetiplar va irim-sirimlar 324
Numonova S. Mehnat qurollari: hozirgi va qadimgi nomlarining tasniflanishi 327
Saidnazarova N. Hindiy va o‘zbek tillaridagi atributiv so‘z birikmalarning shakllari va mazmuniy-sintaktik munosabat turlari 329
To‘ychiyeva L. “Uliss sarguzashtlari” romanining badiiy xususiyatlari 332
Uraeva D., Adizova O. Fransuz folklor janrining tarixi 335
Usarova M. Covid-19 pandemiyasining ingliz va o‘zbek tilidagi frazeologizmlarga ta’siri 338
Xusanov X. O‘zbek, ingliz va rus tillarida “Giperbola” konsepti semantikasinig lingvokognitiv tipologiyasi 341
Elmurodov A. Jadid matbuotida mustaqillik mafkurasini targ‘ib etishga doir qarashlarning yoritilishi: tahlil va talqin 345
Ergasheva R. Badiiy asarning ilg‘or rivojlanishida etnografik oqimning rolini oydinlashtirish 348